

Předkládaná diplomová práce Karla Přibila „*Regionální diference genderových charakteristik*“ je tvořena 114 číslovanými stranami; 83 stran tvoří textovou část, přílohou část stran 16. Text je rozčleněn do šesti hlavních kapitol včetně *Úvodu* a *Závěru*. Pro lepší představu o náplni práce lze příště doporučit použít v názvu časové a místní určení.

Autor si vybral ke zpracování téma, které v současné době nabývá na intenzitě. Ve spojitosti se snahou postupného zrovnoprávnění postavení obou pohlaví se tyto tendence projevují především v oblasti přístupu společnosti k rovnému postavení mužů a žen v oblastech vzdělávání, pracovních příležitostí, rodinné či sociální politiky apod. Druhý pohled na vyváženost mužů a žen ve společnosti je více spjat s demografickými charakteristikami a je ovlivněn především biologickými faktory a limity, které jsou více méně neměnné. Problematika regionální diference je pak sama o sobě značně zajímavá a souvisí s kulturně-společensko-ekonomickým charakterem příslušného regionu. Z uvedeného je patrné, že vybrané téma je vysoce aktuální a jeho aplikace do roviny porovnání hodnot vybraných ukazatelů za okresy ČR na základě výsledků dvou posledních sčítání lidu na našem území může být zajímavá a přínosná.

Struktura práce je standardní, autor začíná úvodní teoreticko-metodologickou částí, kde si stanovuje cíle práce a vstupní předpoklady, seznamuje se zdroji dat či metodologií použitých postupů. V rámci této části práce se však lze domnívat, že kapitola 2.1 je co do diskuse s literaturou nedostačující, neboť zde chybí diskuse nad tématem zpracování problematiky regionální diference demografických ukazatelů jak z výsledků sčítání, tak z jiných odborných prací, čímž by se dalo poukázat, že se jedná o ne zcela propracovanou problematiku, a tím deklarovat přínosnost této práce. Dále by se dalo očekávat, že pokud autor nese v názvu práce pojem „regionální diference“, mohl by nezasvěcenému čtenáři v krátkosti představit základní teoretické přístupy k vymezení a hodnocení regionů jako takových. Na straně druhé je zde nutné ocenit snahu autora popsat změny v administrativním členění mezi jednotlivými sčítáními a především přetřídění dat ze SLDB 2001 do nové klasifikace LAU 1 pro srovnatelnost sledovaných ukazatelů z obou sčítání, stejně jako zajištění získání dat za trvalý pobyt pro výsledky SLDB 2011, jelikož veřejně dostupné výsledky jsou uveřejňovány za obvyklý pobyt.

První hlavní kapitola, v pořadí třetí, popisuje hlavní změny v genderových rozdílech u běžně používaných demografických struktur (věková, vzdělanostní, národnostní, náboženská, rodinný stav, ekonomická aktivita...) mezi sčítáními z let 2001 a 2011. Jedná se o klasickou deskriptivní analýzu základních výsledků sčítání a jejich rozdílů, a to především na úrovni celé republiky. Do sledování regionálních rozdílů se autor pouští v kapitole čtvrté, kde jsou postupně sledovány pomocí různých ukazatelů čtyři hlavní oblasti, nicméně avizovaná analýza rozdílů náboženství (viz s. 65, poslední zvýrazněný bod) zde chybí zcela. Jedná se o poměrně přehlednou analýzu, kde pomocí bodových grafů jsou vizualizovány a následně okomentovány hlavní vývojové tendence a regionální disproporce. Na tomto místě by však stálo za zvážení doplnění analýzy regionální diference jednotlivých ukazatelů o ukazatele variability, aby bylo možné sledovat, zda v průběhu času dochází k postupné homogenitě či heterogenitě sledovaného jevu.

Pátá, poslední stěžejní kapitola, pak pracuje s vybranými věkovými a vzdělanostními charakteristikami, kdy jsou zde pomocí pokročilejších vícerozměrných statistických metod vytvořeny určité typologie regionů s podobnými vlastnostmi s ohledem na vzešlé faktory, to vše na základě vybraných ukazatelů ze SLDB 2011. Bohužel, není zde oponentovi zcela jasné, proč se zde autor mírně odchýlil od tématu *regionální diference genderových charakteristik* – výsledky jsou bezesporu zajímavé a přínosné, nicméně s ohledem na předchozí část, a především téma práce, by bylo vhodnější vytvořit typologie odděleně pro jednotlivá pohlaví, protože i dle výsledků v předcházející kapitole je patrné, že změny v jednotlivých ukazatelích mezi muži a ženami jsou často nemalé. Bylo by proto zajímavé sledovat, zda výsledky faktorové i shlukové analýzy mezi jednotlivými pohlavími korespondují, stejně jako případné porovnání výsledků mezi sčítáním z let 2001 a 2011, čímž by autor plně využil i datové zdroje,

kteře bylo jinak poměrně těžké získat, přetřídít a zpracovat. Co se týče vstupních dat do provedených analýz, není zde také zcela jasný výběr vstupních ukazatelů v rámci vzdělanostních charakteristik. Autor používá pro jeden ukazatel jak jeho hodnotu pro muže, tak pro ženy (což by se obojí dalo pochopit), ale také hodnotu pro obě pohlaví dohromady, která se zdá být v tomto ohledu naprosto zbytečná – zde by možná stálo v rámci obhajoby vysvětlit, co autora k tomuto výběru proměnných vedlo. V rámci páté kapitoly je také představeno alternativní zobrazení výsledků pomocí geostatistické metody „kriging“, což je zajisté velmi zajímavé a ku prospěchu práce, byť interpretace vzešlých výsledků pomocí této metody je spíše slabší. Závěr práce pak poměrně dobře shrnuje získané poznatky.

Práce jako taková je zajímavá, čtivá a zkoumané téma je až na výše uvedené zamyšlení oponenta nad vstupními daty do páté kapitoly dobře zpracované. Škoda jen, že se v práci vyskytují některé drobné chyby, které trochu narušují celkovou celistvost práce, např. gramatické chyby (chybějící čárky ve větách; s. 82 – „vyšli“ faktory...; překlepy (např. také v anglickém abstraktu – „diferences“), pasáže bez příslušné citace (např. o počtech deklarovaných k hnutí Jedi v různých zemích, s. 59, 2. odstavec) či typografické chyby a problémy se zalomením grafických objektů (layout práce nekořesponduje zcela s doporučenými pravidly katedry pro zpracování závěrečných prací; neuspořádaný *Seznamu obrázků a tabulek*; problematický vzhled tabulek, které jsou brány nejspíš jako printscreen z Excelu, včetně okrajů okolních mřížek; chybné zarovnání číselných hodnot v tabulkách; chybné psaní pomíček u intervalových hodnot; špatně čitelné grafy co do velikosti fontů na obr. 29–32, 37–56). Dále by se dalo formulovat několik doporučení různé povahy (nevhodné používání zkratky SLDB v anglickém abstraktu a klíčových slovech; nepřesné vysvětlení zkratk NUTS4 a LAU1 v metodologické kapitole; není vhodné označovat pouze jeden odstavec jako celou podkapitulu (viz. 1.1); pojem „měřítka“ u kartogramů, resp. map obecně, nazýváme něco jiného, než to, co je popisováno v kapitole 2.4.2...; není vhodné používat zkratky ukazatelů v textu bez odlišení uvozovky či kurzívou (např. „ima“ na s. 66 na konci prvního odstavce); řazení vizualizace ukazatelů v přílohové části by mohlo korespondovat s pořadím ukazatelů v popisné části; v rámci dendogramů v přílohách 64 a 66 by bylo vhodné vizualizovat, kde se jednotlivé shluky, které jsou popisované v analytické části, vytváří, resp. označit, kde došlo „k říznutí“ hierarchie pro stanovení daných počtů shluků).

Výše uvedené nepřesnosti a odlišnosti v pohledu na zpracování páté kapitoly však nemohou ovlivnit poměrně vysokou kvalitu předkládané práce. Karel Přibíl především prezentoval schopnost sběru a zpracování základních demografických dat z výsledků cenů, jejich analýzu, a to jak základní deskriptivní, tak pokročilejší za pomoci vícerozměrných statistických a geostatistických metod, čímž deklaroval schopnosti a znalosti, které získal při studiu demografie. Práce dle mého názoru splňuje veškeré požadavky kladené na práci tohoto typu, a proto

navrhuji přijmout překládanou diplomovou práci Bc. Karla Přibila k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2013-09-10